

Renoir ensemble

Manja Smits, harp
Franca Nijman, fluit
Alida Schat, viool
Liesbeth Steffens, altviool
Derck Littel, cello

- **Joseph Haydn, *Divertissement nr.2*** Hob. IV:7 (fl, vl,vc)
Allegro – Adagio – Allegro finale
- **Marcel Grandjany, *Fantaisie sur un thème de Joseph Haydn*** (hrp)
- **André Jolivet, *Petite Suite*** (fl, vla, hrp)
Prélude – Moderé – Vivement – Allant – Presto
- **Joseph Guy Ropartz, *Prélude, Marine et Chansons*** (fl, vl, vla, vc, hrp)
Prélude – Marine – Chansons
- **Calliope Tsoupaki, *Ethra*** (fl, vl, vla, vc, hrp)
Opgedragen aan het Renoir Ensemble

Het *Divertissement* voor fluit, viool en cello van Joseph Haydn (1732-1809) verscheen voor het eerst in druk in 1784 bij de Londense muziekverkoper Forster als tweede van de "SIX TRIOS FOR TWO VIOLINS AND A VIOLONCELLO OR A GERMAN FLUTE, VIOLIN AND A VIOLONCELLO, COMPOSED BY GIUSEPPE HAYDEN OF VIENNA". Hoewel Haydn indertijd nog nooit in Engeland was geweest, was zijn faam al doorgedrongen tot het Britse eiland.

Als eerbetoon aan deze componist schreef de Franse componist Marcel Grandjany (1891-1975) in 1953 zijn *Fantaisie* voor harp solo, waarbij hij zich baseerde op een thema uit Haydns 53e symfonie. Grandjany studeerde harp aan het conservatorium te Parijs. Daarnaast speelde hij orgel, maar hij concentreerde zich op de harp. In 1936 emigreerde hij naar Amerika, waar hij vanaf 1938 harpdocent was (en later hoofd van de harpafdeling) aan de Juilliard School of Music in New York. Hij componeerde verscheidene werken, maar werd met name bekend als pedagoog. Zijn composities voor harp kenmerken zich doordat zij zo voortreffelijk zijn geschreven voor het instrument.

De Franse componist André Jolivet (1905-1974) wordt gezien als een van de sterkste persoonlijk-

heden van de hedendaagse Franse muziek. Afkomstig uit een artistiek gezin (vader schilderde, moeder was pianist), voelde Jolivet zich aangetrokken tot meerdere artistieke disciplines. Maar toen hij in 1929 voor het eerst muziek van Edgar Varèse hoorde, werd hij daardoor zo getroffen, dat hij besloot van muziek zijn vak te maken en bij deze componist in de leer te gaan. Jolivet baande nieuwe muzikale paden op ritmisch, melodisch en harmonisch vlak. Ook hield hij ervan te experimenteren met onconventionele klanken voor de instrumenten waarvoor hij schreef. Vanaf 1940 is bij Jolivet een ommezwaai te bespeuren naar de wat meer traditionele compositiestijl. De *Petite Suite* voor fluit, altviool en harp dateert uit 1941.

Met de Franse componist Joseph Guy Ropartz (1864-1955) nemen we weer een grote stap terug in de tijd. Hij was een leeftijdsgenoot van Debussy en studeerde onder meer bij César Franck en Jules Massenet. Ropartz schreef zijn *Prélude, Marine et Chansons* in 1928. Het melodisch materiaal is gebaseerd op volksmelodieën uit zijn geboortestreek Bretagne. Impressionisme is alom aanwezig; zijn muziek roept associaties op met schilderijen van Seurat, Monet en... Renoir.

Tot slot van het concert belanden we in Nederland, met muziek van de Grieks/Nederlandse componist Calliope Tsoupaki (*1963). In Athene studeerde zij piano, muziektheorie en compositie. Zij volgde cursussen bij componisten als Xenakis, Messiaen en Boulez, en in 1988 vertrok Calliope Tsoupaki naar Nederland om te gaan studeren bij Louis Andriessen en Gilius van Bergeijk. Tsoupaki schrijft veel muziek in opdracht van musici en ensembles. Haar composities worden regelmatig uitgevoerd tijdens festivals voor nieuwe muziek.

Tsoupaki schreef *Ethra* voor fluitkwartet en harp in 1995. Zij droeg het op aan het Renoir Ensemble. De muziek is geïnspireerd op het verhaal van de Griek Falanthos, die volgens het orakel pas een stad zou veroveren nadat hij regen had zien vallen uit heldere hemel. Schouderophalend trok hij ten strijde. Een overwinning bleef echter uit en Falanthos werd wanhopig. Door medeleven geprangt beweevende zijn echtgenote Ethra zijn lot. Daarop her-

innerde Falanthos zich het orakel – én de betekenis van de naam van zijn vrouw: 'heldere lucht'. De volgende dag veroverde hij de stad Taras.

met dank aan Donemus